

Předkládaná práce si klade za cíl představit terapeutické komunity pro poruchy osobnosti. Ačkoli se u nás jedná o nový model terapie závažné osobnostní psychopatologie, jeho hlavní principy byly formulovány již před šedesáti lety anglickým psychiatrem Maxwellem Jonesem a od té doby jsou rozvíjeny v desítkách terapeutických komunit po celém světě.

V první části jsou shrnuty současné poznatky o poruchách osobnosti jako takových. Důraz je přitom kladen na nastínění různých psychologických teorií poruch osobnosti, jejichž poznatky se nejčastěji uplatňují v terapeutické praxi. Je konstatováno, že tyto přístupy si vzájemně neodporují a nepopírají se a je proto užitečné chápat jejich přínos komplementárně. Dále jsou vyzdvihnuty některé specifické problémy spojené s psychoterapií poruch osobnosti a jejím empirickým výzkumem. Konceptu terapeutické komunity je věnována pozornost v další části práce. Jsou prezentovány jeho základní charakteristiky, které jej v mnohém odlišují od tradičního medicínského modelu: v demokratických terapeutických komunitách se klienti a odborní pracovníci spolupodílejí na vedení komunity, je kladen důraz na aktivní podíl klientů na terapii vlastní i druhých a na přijetí zodpovědnosti za svá rozhodnutí. V dalším textu jsou představeny důležité psychické procesy a změny, které jsou tímto strukturním rámcem podporovány. Jsou také uvedeny nejčastější kritické výhrady k metodám práce v terapeutických komunitách.

Kapitola o výzkumu terapeutických komunit tvoří přechod k poslední části práce, v níž je prezentována studie probíhající v Kaleidoskopu, první terapeutické komunitě pro jedince s poruchami osobnosti u nás. Je představen design výzkumného projektu pro sledování efektu tamního terapeutického programu a jsou popsány výsledky prvních statistických analýz dosud nashromážděných dat.